

24. november 2016

Samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) 6. december 2016

- 1) Investeringsplan for Europa – Forslag til forlængelse og styrkelse af den europæiske investeringsfond (EFSI 2.0)
 - *Generel indstilling*
KOM(2016)597Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet
- 2) Investeringsplan for Europa – Investeringsplanens tredje søjle
 - *Rådskonklusioner*
KOM-dokument foreligger ikkeMaterialet er udarbejdet af Finansministeriet
- 3) Revisionen af skatteundgåelsesdirektivet fsva. hybride mismatches (ATAD2)
 - *Generel indstilling*
KOM(2016)687Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Skatteministeriet
- 4) Afgift på finansielle transaktioner (FTT)
 - *Status*
KOM(2013) 71Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Skatteministeriet
- 5) Styrkelse af bankunionen – En fælles indskydergaranti i bankunionen
 - *Status*
KOM(2015)586Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet
- 6) Styrkelse af bankunionen – Pakke af lovgivningsforslag vedr. regulering af den finansielle sektor
 - *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikkeMaterialet er udarbejdet af Finansministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet
- 7) Implementering af bankunionen
 - *Status*
KOM-dokument foreligger ikkeMaterialet er udarbejdet af Finansministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet
- 8) Status for opfølgningen på ØMU-rapporten 3
 - *Orientering fra Kommissionen*
KOM(2015)600Materialet er udarbejdet af Finansministeriet

- 9) Europæisk semester: Den årlige vækstundersøgelse mv. 7
- *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM(2016)725, KOM(2016)726, KOM(2016)728
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet
- 10) Bekæmpelse af terrorfinansiering
- *Statusorientering fra Kommissionen*
KOM(2016)50
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet
- 11) Rådskonklusioner om et fair, konkurrencedygtigt og stabilt selskabsskattesystem
- *Rådskonklusioner*
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Skatteministeriet
- 12) Simplificering af gennemførelsen af Stabilitets- og Vækstpagten 17
- *Orientering*
KOM-dokumenter foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet
- 13) Præsentation vedr. arbejdet på toldområdet i Rådet de seneste 6 måneder
- *Præsentation*
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet udarbejdes af Finansministeriet og Skatteministeriet
- 14) Forslag om udvidelse af EIB's eksterne lånemandat
- *Sagen er ikke på dagsordenen for ECOFIN 6. december 2016, men rådsholdning ventes vedtaget på et snarligt rådsmøde uden forudgående drøftelse*
KOM(2016)582 og KOM(2016)583
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet
- 15) Forslag om revision af hvidvaskdirektivet
- *Sagen er ikke på dagsordenen for ECOFIN 6. december 2016, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*
KOM(2016)582 og KOM(2016)583
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet, Erhvervs- og Vækstministeriet, Justitsministeriet og Skatteministeriet

Dagsordenspunkt 8: Status for opfølgningen på ØMU-rapporten

KOM(2015)600

1. Resume

Kommissionen ventes på ECOFIN 6. december 2016 at gøre status for gennemførelsen af første fase af ØMU-rapporten af 22. juni 2015 (første fase løber frem til 30. juni 2017). De fleste tiltag i denne fase er allerede gennemført eller i gang med at blive gennemført. Det er muligt, at Kommissionen også vil redegøre for den videre proces, herunder rapportens anden fase, som indeholder mere langsigtede og vidtgående forslag (bl.a. en finanspolitisk union med fælles finanspolitik), der vil kunne kræve traktatændringer.

2. Baggrund

Kommissionsformanden m.fl. offentliggjorde 22. juni 2015 en rapport om videreudvikling af ØMU'en ("ØMU-rapporten"). Efterfølgende offentliggjorde Kommissionen 21. oktober 2015 en opfølgende pakke med uddybning af ØMU-rapportens elementer og forslag til mere konkrete tiltag (bl.a. vedrørende det europæiske semester, de finanspolitiske regler og proceduren for makroøkonomiske ubalancer, oprettelse af nationale konkurrenceevneråd, et fælles uafhængigt finanspolitisk råd samt en fælles repræsentation af eurolandene i IMF).

Rapporten og pakken lægger op til en række tiltag, der skal være obligatoriske for eurolandene og åbne for ikke-eurolande, der ønsker at deltage, om end visse tiltag alligevel primært synes rettet mod eurolandene.

Tiltagene skal ifølge rapporten gennemføres i to faser: Første fase varer fra 1. juli 2015 til 30. juni 2017 og består af forslag, der kan gennemføres indenfor de nuværende regler, mens anden fase varer fra 1. juli 2017 frem til 2025 og omfatter mere langsigtede og vidtgående forslag.

Første fase - Økonomisk og finanspolitisk styring

Som opfølgning på rapporten lancerede Kommissionen i november 2015 et reformeret europæisk semester (processen for koordinering af økonomiske politikker) bl.a. med færre, målrettede anbefalinger fokuseret på landenes største udfordringer og en fremrykning af offentliggørelsen af anbefalingerne til euroområdet som helhed til starten af semestret (i november året før). Det er meningen, at der fremover også skal være øget fokus på benchmarking og udveksling af bedste praksis mht. fx økonomiske reformer.

Kommissionen har også gennemført tiltag mhp. at forbedre implementeringen af proceduren for makroøkonomiske ubalancer (MIP) og sikre øget transparens med bl.a. færre kategorier for ubalancer. Derudover er fokus på ubalancer i euroområdet under ét øget i Kommissionens analyser.

Den økonomiske styring skal ifølge rapporten videreudvikles ved bl.a. at simplificere den tekniske implementering af de finanspolitiske regler (uden at foretage

ændringer i selve reglerne). Det ventes, at ECOFIN 6. december 2016 vil drøfte og evt. godkende en pakke af konkrete tiltag, der gennemfører denne del af rapporten, jf. separat dagsordenspunkt.

ECOFIN opnåede 17. juni 2016 enighed om en EU-anbefaling om etablering af nationale produktivitetsråd. Kommissionen er ligeledes ved at oprette et fælles uafhængigt finanspolitisk råd ("europæisk DØR"), som skal komme med uafhængige vurderinger af implementeringen af EU's finanspolitiske regelsæt.

Første fase - Bankunionen og kapitalmarkedsunionen

Det finansielle samarbejde skal styrkes ved at udvide bankunionen med en fælles indskydergaranti, og der skal gennemføres nye tiltag, som reducerer risikoen for bankkriser. Der skal desuden etableres fælles permanent offentlig bagstopper ("backstop") for bankunionens sektorfinansierede fælles afviklingsfond (SRF), jf. separat dagsordenspunkt. Der blev på ECOFIN 17. juni 2016 opnået enighed om en køreplan for arbejdet med styrkelse af bankunionen. Derudover er det meningen, at der skal arbejdes videre med kapitalmarkedsunionen.

Kapitalmarkedsunionen er en samlebetegnelse for en række forskellige tiltag på det finansielle område, der alle har til overordnet formål at uddybe det indre marked for finansielle ydelser. Til de centrale lovforslag, som Kommissionen allerede har fremlagt, hører revisionen af prospektdirektivet, den såkaldte sekuritiseringspakke, og revisionen af forordningen om europæiske venturekapitalfonde. Vedr. prospektdirektivet er der opnået rådsenighed, og der pågår aktuelt triloforhandlinger med Europa-Parlamentet. Vedr. sekuritiseringspakken er der opnået rådsenighed, men triloggen er endnu ikke begyndt da Europa-Parlamentet ikke fastlagt sin forhandlingsposition. Vedr. venturekapitalforordningen ventes der snarligt rådsenighed. Der henvises til samlenotat forud for ECOFIN 8. november 2016.

Anden fase - Fælles euroområde-repræsentation i IMF, finanspolitisk union mv.

ØMU-rapporten lægger også op til mere langsigtede tiltag, som skal gennemføres fra 2017 og frem til 2025, herunder særligt en 'finanspolitisk union' med et fælles budget og en fælles euroområde-repræsentation i IMF (Kommissionen fremsatte 21. oktober 2015 et specifikt forslag vedr. sidstnævnte).

Kommissionen ventes at offentliggøre en mere konkret rapport (en hvidbog) om anden fase af ØMU-rapporten i foråret 2017.

ØMU-rapporten og de konkrete afledte tiltag, primært tiltag relateret til første fase, er løbende blevet diskuteret i ECOFIN og Det Europæiske Råd (DER). Senest gjorde DER 28.-29. juni 2016 status for fremskridtene.

3. Formål og indhold

Første fase i ØMU-rapporten nærmer sig sin afslutning og de fleste tiltag er allerede gennemført eller ved at blive gennemført. På ECOFIN 6. december 2016

ventes Kommissionen at informere om status for gennemførelsen af ØMU-rapporten og om den videre proces.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet (EP) vedtog 17. december 2015 en resolution om Kommissionens opfølgende ØMU-pakke af 21. oktober 2015.

Ifølge EP er Kommissionens ØMU-pakke et skridt i den rigtige retning, men yderligere skridt er nødvendige for at adressere manglerne i euroområdet nuværende institutionelle rammer. EP beklager, at Kommissionens ØMU-pakke ikke omfatter mere parlamentarisk overvågning og debat på EU-niveau mhp. at sikre demokratisk legitimitet. EP beder desuden Kommissionen om at konsultere EP vedr. den kommende hvidbog om ØMU-rapportens anden fase, som det også er meningen ifølge ØMU-rapporten.

Derudover beder EP Kommissionen om, at der laves en inter-institutionel aftale, der sikrer EP's rolle i det europæiske semester, herunder særligt vedr. anbefalingerne til euroområdet som helhed. EP understreger også, at det fælles uafhængige finanspolitiske råd bør stå til ansvar overfor EP, ligesom en eventuel kommende fælles euroområde-repræsentation i IMF bør underlægges EP's demokratiske kontrol.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har som udgangspunkt ingen konsekvenser for dansk ret. Eventuel dansk deltagelse i konkrete forslag vil kunne indebære ændringer i dansk ret.

7. Økonomiske konsekvenser

ØMU-rapporten har som udgangspunkt ikke i sig selv økonomiske konsekvenser. Eventuelle økonomiske konsekvenser af konkrete tiltag vurderes nærmere ifm. behandlingen af disse.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De hidtidige drøftelser har vist, at et bredt flertal af EU-lande generelt lægger vægt på implementering og håndhævelse af allerede aftalte initiativer. Der er desuden en vis støtte til nye målrettede tiltag, såsom kapitalmarkedsunionen og konkrete forbedringer af det økonomiske samarbejde inden for de gældende rammer. Der er derimod delte meninger om vidtgående tiltag og traktatændringer, især fælles finanspolitik.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side vil man tage orienteringen til efterretning.

Fra dansk side lægges der generelt vægt på, at eventuelle nye ØMU-tiltag er åbne på ligeværdige vilkår for alle EU-lande, der ønsker at deltage (herunder også ikke-eurolande), og er transparente for de lande, der ikke deltager. Fra dansk side lægges endvidere generelt vægt på at sikre fælles drøftelser og beslutningstagen i EU (fremfor kun i eurogruppen), når tiltag har relevans for alle EU-lande.

Fokus for ØMU-arbejdet bør primært være en konsistent og konsekvent håndhævelse af de mange styrkelser af det økonomiske samarbejde, som er vedtaget de senere år, og derudover enkelte målrettede forbedringer fremfor yderligere integrationstiltag ift. ØMU'en.

En vidtgående udvikling af ØMU'en, især store reformer med mere fælles økonomisk politik og fælles beslutninger om national økonomisk politik, vurderes hverken at være fagligt velbegrunderet eller at ville styrke de europæiske økonomier. I lyset af Brexit synes det endvidere særligt vigtigt at undgå tiltag, der vil splitte snarere end samle de resterende EU-lande.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

ØMU-rapporten af 22. juni 2015 blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering (skriftligt) forud for ECOFIN 14. juli 2015. Der henvises til samlenotat om sagen oversendt til Folketingets Europaudvalg 3. juli 2015. Kommissionens ØMU-pakke af 21. oktober 2015 blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 10. november 2015.

Dagsordenspunkt 9: Europæisk semester: Den årlige vækstundersøgelse mv.

KOM(2016)725, KOM(2016)726, KOM(2016)728

1. Resume

Den 16. november 2016 offentliggjorde Kommissionen en pakke vedr. det europæiske semester 2017. Pakken indeholdt bl.a. Kommissionens årlige vækstundersøgelse, som formelt indleder det europæiske semester 2017, Kommissionens varslingsrapport under proceduren for makroøkonomiske ubalancer for 2017 og Kommissionens udkast til Rådets økonomisk-politiske anbefalinger til euroområdet som helhed. Der ventes en præsentation og indledende drøftelse af den årlige vækstundersøgelse, varslingsrapporten og anbefalingerne til euroområdet som helhed på ECOFIN 6. december 2016. ECOFIN forventes først at vedtage rådskonklusioner om sagen på et senere ECOFIN, forventeligt 27. januar 2017.

2. Baggrund

Det europæiske semester udgør rammen om koordineringen af EU-landenes økonomiske politik. Som led i semesteret gennemføres en samlet drøftelse af landenes økonomiske politik i foråret hvert år, som grundlag for landenes vedtagelse af national økonomisk politik i efteråret, herunder de nationale finanslove for det efterfølgende budgetår. Det seneste europæiske semester blev afsluttet med vedtagelse af landespecifikke anbefalinger på ECOFIN 12. juli 2016.

Det europæiske semester 2017 indledtes med offentliggørelsen af *Kommissionens årlige vækstundersøgelse* ('Annual Growth Survey', AGS) 16. november 2016. Vækstundersøgelsen skitserer de overordnede økonomisk-politiske udfordringer og prioriteter for EU-landene. I de kommende måneder vil vækstundersøgelsen danne grundlag for horisontale drøftelser af de økonomiske udfordringer i EU i bl.a. ECOFIN og Det Europæiske Råd (DER). På DER 9.-10. marts 2017 forventes stats- og regeringscheferne på baggrund af vækstundersøgelsen og rådskonklusioner fra bl.a. ECOFIN at vedtage generelle retningslinjer for medlemslandenes økonomiske politik.

Som noget nyt i år, har Kommissionen valgt at inkludere en anbefaling om lempelse af finanspolitikken i euroområdet i de samlede anbefalingerne til euroområdet som helhed. Derfor har Kommissionen som supplement til anbefalingerne offentliggjort en meddelelse vedr. den finanspolitiske situation i euroområdet, der argumenterer for en lempelse af finanspolitikken i euroområdet.

Den 16. november fremlagde Kommissionen ligeledes udkast til Rådets økonomisk-politiske *anbefalinger til euroområdet som helhed*. Formålet med anbefalingerne til euroområdet som helhed er, at eurolandene skal tage højde for disse i deres reform- og stabilitetsprogrammer, senest i april 2017, og at de kan danne baggrund for Kommissionens udkast til landespecifikke anbefalinger til eurolandene i maj 2017. Anbefalingerne til euroområdet vil blive drøftet på ECOFIN 6. december 2016 og forventes godkendt på ECOFIN 27. januar 2017. Herefter tiltrædes de af DER 9.-10. marts 2017, før de formelt vedtages af ECOFIN 21. marts 2017.

Kommissionen ventes i februar 2017 at offentliggøre en samlet økonomisk analyse for hvert EU-land, de så kaldte landerapporter. Landerapporterne vil omfatte dels Kommissionens vurdering af landenes opfølgning på sidste års landespecifikke anbefalinger, dels de såkaldte dybdegående analyser under makroubalanceproceduren. I marts eller april 2017 fremlægger EU-landene deres konvergens- eller stabilitetsprogrammer samt nationale reformprogrammer. Kommissionen ventes i maj 2017 med udgangspunkt DER's retningslinjer, landenes programmer og for eurolandene, anbefalingerne til euroområdet som helhed, at fremlægge udkast til rådsudtalelser om landenes programmer samt udkast til landespecifikke anbefalinger. På den baggrund skal ECOFIN på rådsmødet 16. juni 2017 opnå enighed om rådsudtalelser om stabilitets- og konvergensprogrammerne og enighed om de landespecifikke anbefalinger. Herefter tiltræder DER de landespecifikke anbefalinger 22.-23. juni 2017. Efterfølgende skal ECOFIN på rådsmødet i juli 2017 formelt vedtage rådsudtalelser om stabilitets- og konvergensprogrammerne og landespecifikke anbefalinger.

Makroubalanceproceduren ('Macroeconomic Imbalance Procedure', MIP) udgør rammen for samarbejdet i EU om systematisk overvågning af makroøkonomiske ubalancer. Formålet er på et tidligt tidspunkt at kunne identificere og forebygge potentielle skadelige interne og eksterne økonomiske ubalancer, eller gribe ind over for ubalancer, som er ved at udvikle sig eller har materialiseret sig, med henblik på at korrigere dem. MIP'en operationaliseres via en varslingsmekanisme med et 'scoreboard' bestående af et antal økonomiske indikatorer, som skal give en indledende indikation på ubalancer.

Dette års procedure er indledt med, at Kommissionen 16. november offentliggjorde varslingsrapporten ('Alert Mechanism Report', AMR) med værdier for de indikatorer, som udgør scoreboardet. I rapporten vurderes indikatorernes udvikling i landene, og de lande, som har ubalancer eller er i fare for at opbygge ubalancer, identificeres.

Efterfølgende vil Kommissionen, på baggrund af Rådets drøftelse af varslingsrapporten, fortage en dybdegående analyse af de lande, som vurderes at have eller være i fare for at blive påvirket af ubalancer. De dybdegående analyser offentliggøres som del af Kommissionens landerapporter ultimo februar 2017 som er omtalt ovenfor. I kraft af disse dybdegående analyser gennemføres efterfølgende en grundigere vurdering af, om det pågældende land er påvirket af ubalancer og af disses karakter og risici.

Kommissionens dybdegående analyser vil kunne give anledning til forslag til Rådet om anbefalinger som led i de samlede landespecifikke anbefalinger eller egentlige henstillinger om at korrigere ubalancerne (makroubalanceprocedurens korrigerende del), afhængig af de identificerede ubalancers karakter. Hvis der vurderes at foreligge uforholdsmæssigt store ubalancer, åbnes der således en procedure, hvor Rådet efter et forslag fra Kommissionen vedtager en henstilling til det på-

gældende land om at korrigere disse ubalancer. I opfølgning på en henstilling fremlægger det pågældende land handlingsplaner, og Rådet skal løbende tage stilling til, hvorvidt det pågældende land har taget effektive tiltag mhp. korrektion af ubalancerne.

3. Formål og indhold

Kommissionens samlede semesterpakke af 16. november 2016, indeholder bl.a. Kommissionens årlige vækstundersøgelse 2017, Kommissionens varslingsrapport 2017 og Kommissionens forslag til anbefalinger til euroområdet som helhed 2017.

På det kommende ECOFIN 6. december 2016 ventes en første præsentation og drøftelse af Kommissionens vækstundersøgelse, varslingsrapport og forslag til anbefalinger til euroområdet som helhed. ECOFIN vil ikke vedtage konklusioner på dette rådsmøde, men formentlig først på ECOFIN 27. januar 2017.

Den årlige vækstundersøgelse

Kommissionens årlige vækstundersøgelse skitserer de overordnede økonomisk-politiske udfordringer i EU og opstiller en række prioriteter og generelle politik-anbefalinger for EU-landene.

I vækstundersøgelsen for 2017 fremhæver Kommissionen, at alle EU-landene oplever vækst, investeringerne stiger og der er blevet skabt 8 millioner nye arbejdspladser siden 2013. Samtidig er offentlige underskud reduceret og gælds niveauer er stabiliseret og ventes at falde. Kommissionen understreger dog, at opsvinget er skrøbeligt, og der fortsat er store udfordringer. BNP- og produktivitetsvækst ligger under det langsigtede potentiale, og investeringsniveauet er under niveauet fra før krisen. Derudover er arbejdsløsheden fortsat høj i store dele af Europa, hvilket har medført sociale konsekvenser i flere EU-lande.

I lyset af disse udfordringer fastholder Kommissionen sine overordnede prioriteter for den økonomiske politik i EU fra tidligere år: 1) fremme af investeringer, 2) gennemførelse af strukturreformer og 3) ansvarlig finanspolitik. Prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse 2017 kan opsummeres som følger:

Fremme af investeringer: Indsatsen for at fremme investeringer skal bl.a. fokusere på at forbedre forholdene i den finansielle sektor. Arbejdet mod en kapital-markedsunion skal sikre lige adgang til finansiering for virksomheder i alle EU-lande, supplere bankerne som finansieringskilde og sikre en bedre allokering af kapital. EU-landene skal på nationalt niveau adressere fortsatte svagheder i banksektoren mhp. at øge finansieringen til virksomheder. Ydermere skal arbejdet med etablering af bankunionen fortsættes, herunder ved at accelerere arbejdet med etablering af den permanente bagstopper.

Investeringsplanen fremhæves som central for at fremme investeringer og har allerede leveret konkrete resultater i EU-landene. En forlængelse af den europæiske investeringsfond (EFSI), som aktuelt forhandles, vil sikre finansiering til flere projekter i flere EU-lande. Om investeringer generelt fremhæver vækstundersø-

gelsen at der bl.a. bør være et fokus på overgangen til en mere CO2-neutral økonomi og på social infrastruktur.

Arbejdet med at forbedre investeringsklimaet på EU-niveau skal fortsættes, herunder ved at udbygge det indre marked. EU-landene skal samtidig mindske barrierer for investeringer nationalt, herunder ift. behandling af insolvens, offentlig administration samt regulering af produkt- og arbejdsmarkeder.

Den internationale handel skal fortsat komme europæiske virksomheder til gode. Det er centralt at opretholde handelsåbenhed, og sikre at europæiske virksomheder har adgang til de globale markeder. Klimaafspraken fra Paris skal endvidere ratificeres, hvilket ventes at skabe nye muligheder for europæiske virksomheder på de globale markeder. EU-landene skal nationalt sikre et godt investeringsklima, herunder for at tiltrække investeringer fra lande udenfor EU.

Gennemførelse af strukturreformer: Strukturreformer i EU-landene skal bl.a. fokusere på at *skabe arbejdspladser og styrke arbejdsstyrkens færdigheder*. EU-landene skal reformere arbejdsmarkederne for at sikre høj grad af fleksibilitet, en kvalificeret arbejdsstyrke og social sikkerhed. EU-landene skal endvidere oprette passende systemer til at modtage og integrere flygtninge på arbejdsmarkedet. Samtidig skal bekæmpelsen af ungdomsarbejdsløshed intensiveres. Kvaliteten af de europæiske erhvervsuddannelser skal øges og samarbejdet mellem erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner og forskning skal forbedres. I samarbejde med arbejdsmarkedets parter, skal der sikres løndannelsesprocesser, der fremmer jobskabelse, fremgang i reallønnen og er i overensstemmelse med udviklingen i produktiviteten.

EU-landene skal indrette sociale politikker, så de fremmer arbejdsmarkedsdeltagelse. Skattesystemer og sociale ydelser skal levere incitament for at arbejde og samtidig sikre et hensigtsmæssigt socialt sikkerhedsnet. På EU-niveau skal arbejdet med at bekæmpe skatteundgåelse fortsættes.

Pensionsordninger og arbejdsmarkedsforanstaltninger skal tilskynde til at blive i beskæftigelse længere som følge af den stigende levealder. Samtidig skal førtidspension begrænses til personer, der er ude af stand til at arbejde.

Strukturreformer i EU-landene skal også fokusere på at øge produktivitet og investeringer. EU-landene skal gennemføre reformer, der fremmer udbredelsen af nye teknologier, mens der på EU-niveau fokuseres på udbygningen af det indre marked, herunder det digitale indre marked. Det er centralt at øge produktiviteten i servicesektoren, da denne udgør en stigende andel af de europæiske økonomier. Endvidere skal lovgivning tilpasses nye forretningsmodeller, herunder inden for deleøkonomi.

Ansvarlig finanspolitik: EU-landene skal fortsat føre en ansvarlig finanspolitik. Det igangværende opsving skal ifølge Kommissionen støttes ved en overordnet lempelig finanspolitik i euroområdet som helhed. Vækstundersøgelsen specificerer, at eurolande med finanspolitisk råderum således skal understøtte efterspørgslen gennem finanspolitikken. Eurolande, der ikke har råderum, skal efterleve kra-

vene som specificeret af Stabilitets- og Vækstpagten og benytte enhver lejlighed til at gennemføre reformer og forbedre kvaliteten af de offentlige finanser.

Kommissionen vil benytte sig af reglerne om fleksibilitet i Stabilitets- og Vækstpagten, og tage hensyn til budgetmæssige konsekvenser af den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge og sikkerhedssituation.

Det eksisterende lavrentemiljø gør det ifølge vækstundersøgelsen ideelt at fremskynde offentlige investeringer i EU-landene. Samtidig skal tiltagende nominal vækst og nedprioriteringer af ikke fremtidsorienterede udgifter benyttes til at nedbringe offentlig gæld. Den finanspolitiske overvågning skal generelt skabe incitamenter for sunde politikker og økonomisk genopretning.

Der er i flere EU-lande behov for yderligere reformer af pensionssystemerne for at sikre deres holdbarhed og effektivitet. Den aldrende befolkning og den teknologiske udvikling ventes at øge udgifterne i sundheds- og plejesystemer, hvorfor EU-landene skal øge fokus på forebyggelse af sygdomme og effektivisering af sundhedssystemerne.

Anbefalingerne til euroområdet som helhed for 2017

Kommissionen har fremlagt følgende udkast til anbefalinger til eurolandene, både individuelt og kollektivt, for perioden 2017-2018:

- 1) Eurolandene anbefales at gennemføre politikker, der understøtter vækst på kort og lang sigt, forbedrer økonomiernes tilpasningsevne, korrigerer makroøkonomiske ubalancer og sikrer konvergens. Eurolandene bør prioritere reformer, der øger produktivitet, forbedrer institutionelle rammevilkår og erhvervsklimaet, fjerner investeringsbarrierer og understøtter jobskabelse. Eurolande med betalingsbalanceunderskud eller høj ekstern gæld bør øge produktiviteten og samtidig sikre tilbageholdenhed i enhedsløn-omkostningerne. Eurolande med store betalingsbalanceoverskud bør styrke implementeringen af tiltag, der kan bidrage til at øge den indenlandske efterspørgsel, herunder særligt investeringer.
- 2) Eurolandene anbefales at sikre en lempelig finanspolitik i euroområdet og dermed bidrage til en balanceret politisk indsats, der understøtter reformer og genopretningen gennem en gennemsnitlig finanspolitisk lempelse på op til 0,5 pct. af BNP i 2017. Eurolandene bør kombinere de nationale indsatser for at sikre langsigtet finanspolitisk holdbarhed i overensstemmelse med Stabilitets- og Vækstpagten, samt sikre makroøkonomisk stabilisering i euroområdet på kortere sigt gennem udnyttelse af finanspolitiske råderum til fulde inden for reglerne i Stabilitets- og Vækstpagten. Den finanspolitiske stramhedsgrad bør differentieres på tværs af eurolandene og i højere grad tage højde for de enkelte eurolandes positioner ift. overholdelse af Stabilitets- og Vækstpagten, situationen i euroområdet som helhed, og afsmitende effekter i euroområdet: i) Eurolande, der befinder sig over deres mellemfristede mål for den strukturelle saldo (MTO), bør anvende det fi-

nanspolitiske råderum til at understøtte indenlandsk efterspørgsel og investeringer af høj kvalitet, herunder på tværs af landegrænser, som en del af den europæiske investeringsplan. ii) Eurolande under den præventive arm af Stabilitets- og Vækstpagten bør sikre en tilstrækkelig efterlevelse af Stabilitets- og Vækstpagtens bestemmelser. iii) Eurolande under den korrigerende arm af Stabilitets- og Vækstpagten bør sikre rettidig korrektion af deres uforholdsmæssigt store underskud, herunder ved at etablere en finanspolitisk ”buffer” imod uforudsete hændelser. Eurolandene bør forbedre sammensætningen af deres offentlige finanser for at skabe mere rum til materielle og immaterielle investeringer samt sikre mere effektive nationale budgetmæssige rammer.

- 3) Eurolandene anbefales at gennemføre reformer, der fremmer jobskabelse, social retfærdighed og konvergens, understøttet af en effektiv social dialog. Det bør være en kombination af reformer, der bl.a. indebærer fleksible og sikre aftaler og vilkår for arbejdsgivere og arbejdstagere, effektive uddannelsessystemer af høj kvalitet samt livslang læring målrettet arbejdsmarkedsbehov, effektive aktive arbejdsmarkedspolitikker og moderne og tilstrækkelige sociale sikringsystemer. Eurolandene anbefales at reducere skatten på arbejdskraft, særligt for lavtlønnede og i de eurolande, hvor omkostningskonkurrenceevnen er under gennemsnittet for euroområdet, samt sikre at det i eurolande uden finanspolitisk råderum sker på budgetneutral måde.
- 4) Eurolandene anbefales at blive enige om en fælles europæisk indskydergarantiordning på basis af Kommissionens forslag fra november 2015 og påbegynde arbejdet med en fælles bagstopper for bankunionens fælles afviklingsfond med henblik på at gøre den operationel inden fondens overgangsperiode udløber (Se særskilt KD for nærmere uddybning af initiativer vedr. bankunionen). Eurolandene anbefales at udarbejde og implementere en effektiv strategi for euroområdet, der skal adressere risici i forhold til banksektorens robusthed, herunder det høje niveau for misligholdte lån, ineffektive forretningsmodeller og overkapacitet. Eurolande med høj privat gæld bør fremme gældsnedbringelsen.
- 5) Eurolandene anbefales at tage yderligere tiltag til færdiggørelse af den Økonomiske og Monetære Union (ØMU'en) under hensynstagen til det indre marked og på en åben og transparent måde. Eurolandene anbefales at gennemføre de resterende tiltag under første fase af ØMU-rapporten.¹

Kommissionens meddelelse vedr. den overordnede finanspolitiske situation i euroområdet argumenterer for den konkrete anbefaling til euroområdet som helhed om at gennemføre en gennemsnitlig finanspolitisk lempelse i euroområdet. Kommissionen anfører, at opsvinget i euroområdet fortsat er skrøbeligt, og at pengepolitikken ikke skal være alene om at understøtte vækst og beskæftigelse i

¹ Rapport fra de fem formænd (Kommissionsformanden m.fl.) om videreudvikling af ØMU'en af 22. juni 2015.

euroområdet, og derfor bør finanspolitikken også benyttes. Endvidere mener Kommissionen, at ekspansiv finanspolitik har mærkbare positive effekter i det nuværende lavinflations- og lavrentemiljø. Det skyldes ifølge Kommissionen bl.a., at de lange renter under normale omstændigheder ville stige, ligesom ECB ville hæve renterne mhp. at modvirke inflation over inflationsmålet som følge af den ekspansive finanspolitik. Disse effekter vil normalt lægge en dæmper på økonomien og dermed mindske eller helt udligne effekten af de finanspolitiske tiltag. Effekterne vurderes dog ikke at være lige så relevante i den aktuelle situation med lav inflation og lave renter. Kommissionen vurderer, at den anbefalede gennemsnitlige lempelse på 0,5 pct. af BNP vil sikre, at den økonomiske aktivitet nærmer sig sit strukturelle niveau hurtigere, uden at overophede økonomien.

Kommissionen bemærker desuden, at en gennemsnitlig lempelse på 0,5 pct. ikke er forenelig med de landespecifikke anbefalinger vedr. finanspolitik vedtaget af EU-landene i juli i år (gennemførelsen af disse ville indebære en omtrent neutral finanspolitik for euroområdet som helhed i 2017). Endvidere lægger Kommissionen i sine formuleringer op til, at landene ikke nødvendigvis behøver at sikre fuld efterlevelse af kravene i den forebyggende del af Stabilitets- og Vækstpagten (reglerne om mellemlistede mål for den strukturelle saldo), men kan udnytte de bagatelgrænser, som er defineret i reglerne, for hvornår en afvigelse får konsekvenser.

Varslingsrapporten

Kommissionens varslingsrapport præsenterer en række økonomiske indikatorer, som skal give en indledende indikation på ubalancer. Rapporten bygger på 2015-værdier for de respektive lande og indikatorer.

Generelt viser varslingsrapporten, at der sker fremskridt i EU-landenes bestræbelser på at adressere makroøkonomiske ubalancer, men at der fortsat er risici relateret til ubalancer i flere lande. Overordnet konkluderer varslingsrapporten, at der er gjort fremskridt med at nedbringe underskud på betalingsbalancen i flere lande, men at der i andre landefortsat er store betalingsbalanceoverskud. I flere lande nedbringes den private gæld, men ikke tilstrækkelig hurtigt. Banksektoren står overfor udfordringer mht. faldende overskud og misligholdte lån. Endvidere oplever nogle lande bekymrende høje boligprisstigninger. Beskæftigelsen er generelt stigende, men arbejdsløsheden er fortsat alarmerende høj i nogle lande. Kommissionen bemærker desuden, at euroområdet samlet set har et voksende overskud på betalingsbalancen, som bl.a. afspejler en fortsat svag indenlandsk efterspørgsel i euroområdet og lave investeringsniveauer.

Kommissionen udpeger 13 lande til dybdegående analyser i varslingsrapporten. Til sammenligning udpegede Kommissionen 19 lande til dybdegående analyser i varslingsrapporten for 2016. Der er tale om de 13 lande, der også vurderedes til at have ubalancer i de dybdegående analyser under makroudbalancesproceduren for 2016 (Bulgarien, Kroatien, Cypern, Finland, Frankrig, Tyskland, Irland, Italien, Nederlandene, Portugal, Slovenien, Spanien og Sverige). Modsat sidste år udpeges

Belgien, Estland, Ungarn, Østrig, Rumænien og Storbritannien således ikke til dybdegående analyser.

Kommissionen vurderer, at den ikke vil udarbejde en dybdegående analyse af Danmark. Kommissionen bemærker om Danmark, at indikatorerne vedrørende betalingsbalancen, eksportmarkedsandele, den private gæld og husprisstigninger overskrider deres respektive tærskelværdier i scoreboardet, men vurderer samtidig, at det ikke giver anledning til en dybdegående analyse. Danmark er således ikke påvirket af ubalancer i makroudbalanceprocedurens forstand. Dette er på linje med Kommissionens vurdering af Danmark i varslingsrapporten fra november 2015 som led i sidste års makroudbalanceprocedure.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet støtter generelt den økonomisk-politiske koordinering under det europæiske semester og makroudbalanceproceduren, men har ikke udtalt sig om Kommissionens pakke.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Den årlige vækstundersøgelse, varslingsrapporten og anbefalingerne til euroområdet som helhed har ikke statsfinansielle konsekvenser.

Samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det styrkede makroøkonomiske samarbejde og overvågning, som Kommissionens årlige vækstundersøgelse og varslingsrapport er en del af, vil kunne have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang en sådan overvågning bidrager til at understøtte sunde offentlige finanser og makroøkonomisk stabilitet og dermed holdbar vækst og beskæftigelse i medlemslandene.

Det europæiske semester ventes ikke i sig selv at have erhvervsøkonomiske konsekvenser, men sikringen af gode rammevilkår mv. for investeringer ventes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser på længere sigt.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landenes konkrete holdninger til vækstundersøgelsen og varslingsrapporten kendes endnu ikke. Landene ventes at tage Kommissionens præsentation af vækstundersøgelsen og varslingsrapporten til efterretning. Generelt har EU-

landene tidligere støttet Kommissionens fokus på fremme af investeringer, gennemførelse af strukturreformer og ansvarlig finanspolitik. Der må forventes forskellige holdninger blandt landene til Kommissionens anbefaling om en gennemsnitlig finanspolitisk lempelse i euroområdet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt vækstundersøgelsens prioriteter om fremme af investeringer, gennemførelse af strukturreformer i EU-landene og ansvarlig finanspolitik.

Regeringen støtter, at EU-landene holder fast i en ambitiøs reform- og konsolideringsdagsorden.

Regeringen støtter det fortsatte fokus på at fremme investeringer i EU. Regeringen finder generelt, at fremme af investeringer først og fremmest handler om at skabe sunde rammebetingelser for at mobilisere private investeringer.

Regeringen noterer sig, at Kommissionen ikke har til hensigt at udarbejde en ny dybdegående analyse af Danmark under makroudbalancesproceduren og noterer sig Kommissionens vurdering af, at 13 lande oplever makroøkonomiske ubalancer.

Regeringen støtter og lægger vægt på en troværdig og konsistent implementering af reglerne i det økonomiske samarbejde, herunder makroudbalancesproceduren som led i det europæiske semester for 2017.

Danmark har ikke stemmeret ifm. vedtagelse af anbefalinger til euroområdet som helhed.

Det er en central prioritet for regeringen, at EU-landene og Kommissionen efterlever og håndhæver de fælles EU-regler for finanspolitik i Stabilitets- og Vækstpagten mv., som man i lyset af gældskrisen aftalte at styrke i 2011 og 2012. De landespecifikke anbefalinger vedtaget af EU-landene, herunder anbefalinger vedrørende finanspolitik, er også en central prioritet. Regeringen er således skeptisk i forhold til Kommissionens nye anbefaling om en gennemsnitlig finanspolitisk lempelse i euroområdet.

Meget få lande har et råderum til finanspolitiske lempelser, mens mange lande omvendt ikke har råderum, men derimod fortsatte konsolideringsbehov, der er afspejlet i konkrete henstillinger og øvrige krav under Stabilitets- og Vækstpagten. Kommissionen synes at anbefale, at der udelukkende eller primært skal gennemføres egentlige lempelser i lande med råderum, mens andre lande kan gennemføre mindre budgetforbedringer end aktuelt anbefalet. Det er dog uklart, hvorvidt og i givet fald hvordan Kommissionen mener, at lempelser, som i gennemsnit udgør 0,5 pct. af BNP, kan fordeles på landene, afhængig af deres råderum og udfordringer, og samtidig gennemføres inden for rammerne af de fælles regler og deres fleksibilitet. Det er også uklart, hvordan lempelserne kan være forenelige med de landespecifikke anbefalinger, som Kommissionen har foreslået og landene vedta-

get i konsensus i juli 2016. Det er endvidere diskutabelt, om den anbefalede finanspolitiske lempelse er hensigtsmæssig i lyset af konjunktursituationen og holdbarhedsudfordringerne i de enkelte eurolande. Det er usikkert, hvilke effekter lempelserne vil have på aktiviteten på kort sigt, herunder om lempelser i lande med råderum vil have effekter i andre lande. Lempelser vil alt andet lige øge behovet for efterfølgende finanspolitiske stramninger i de fleste lande, idet de fortsat har store strukturelle underskud et stykke fra balance og høj gæld og holdbarhedsproblemer på længere sigt.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om Kommissionens årlige vækstundersøgelse og varslingsrapport for det europæiske semester for 2017 er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 12: **Simplificering af gennemførelsen af Stabilitets- og Vækstpagten**

1. Resume

De fælles finanspolitiske regler i EU blev styrket i lyset af gældskrisen. Ændringerne har gjort reglerne fagligt bedre og mere nuancerede og styrket mulighederne for at efterleve og håndhæve reglerne på den bedst mulige måde for realøkonomi og offentlige finanser og har blandt andet fokus på at forebygge nye gældskriser. En række lande mener dog, at reglerne nu er blevet for komplekse og ønsker derfor simple regler eller en simple gennemførelse af reglerne. Der er derfor aftalt en proces i to faser.

I første fase har man afsøgt konkrete muligheder, som kan gøre den tekniske gennemførelse af reglerne simple og mere gennemsigtig. Man har på teknisk niveau drøftet konkrete justeringer på tre punkter: 1. Forenkling af indikatorerne til måling af landenes efterlevelse af de finanspolitiske regler; 2. Forbedret måling af strukturelle finanspolitiske tiltag i den forebyggende del af reglerne (mål for den strukturelle saldo mv.) og øget fokus på udgiftsreglen; 3. Forbedret måling af outputgab. I en mindre konkret anden fase skal det diskuteres, om der også er behov for ændringer af selve reglerne.

Det ventes, at formanden for den Økonomiske og Finansielle Komité (EFC) på ECOFIN 6. december 2016 vil rapportere om udmøntningen af første fase. ECOFIN vil muligvis også skulle godkende en opdateret version af adfærdskodekset for Stabilitets- og Vækstpagten, der afspejler de tiltag, man er blevet enig om på teknisk niveau (kodekset er en politisk aftale med retningslinjer for den praktiske gennemførelse af reglerne). Derudover vil EFC-formanden evt. redegøre for den kommende anden fase i simplificeringsprocessen.

Landene ventes generelt at være enige om de konkrete forslag til udmøntning af første fase. Der er dog tale om begrænsede simplificeringer, og nogle lande ønsker en mere fundamental reform af reglerne, hvilket vil være en meget omfattende og tung proces, og forskellige hensyn og nationale prioriteter vil i praksis kunne gøre det svært at nå til enighed om væsentlige simplificeringer.

Regeringen finder, at de eksisterende finanspolitiske regler i EU grundlæggende er intelligente og fornuftige. Fokus bør være på fuld implementering og håndhævelse. Regeringen er åben over for en simplificering af gennemførelsen af reglerne, og regeringen støtter de konkrete tiltag til simplificering af gennemførelsen af reglerne. En egentlig reform af selve reglerne bør undgås. Den bør i givet fald ikke føre til lempelser af den samlede strambedsgrad af reglerne og ambitionsniveauet for finanspolitikken. EU-landene har således generelt brug for mindre (faktiske og strukturelle) underskud, ikke større, og styrket langsigtet holdbarhed. En ny reform af reglerne vil være tidskrævende og optage EU's opmærksomhed på et tidspunkt, hvor der er langt vigtigere udfordringer.

2. Baggrund

EU's fælles finanspolitiske regler i Stabilitets- og Vækstpagten mv. er blevet styrket i lyset af gældskrisen. Der er gennemført større reformer af selve Stabilitets- og Vækstpagtens forordninger, finanspagten er indført, og der er indgået et antal

aftaler om den praktiske gennemførelse af reglerne, jf. bilag. Ændringerne har gjort reglerne fagligt bedre og mere nuancerede og styrket mulighederne for at efterleve og håndhæve reglerne på den bedst mulige måde for realøkonomi og offentlige finanser og har blandt andet fokus på at forebygge nye gældskrises og at sikre råderum til stabilisering samt langsigtet finanspolitisk holdbarhed. De styrkede regler har bidraget til, at EU-landenes offentlige finanser og markedernes tillid er forbedret markant (EU-landene havde fx i 2015 et gennemsnitligt underskud på 2,4 pct. af BNP i 2015 mod 6,6 pct. af BNP i 2009, hvor underskuddene var størst).

En række lande mener dog, at reglerne nu er blevet for komplekse og ønsker derfor simple regler eller en simple gennemførelse af reglerne. Denne dagsorden om ”simplificering” støttes bl.a. af Kommissionen. Forslaget om simplificering af de finanspolitiske regler er således en del af ØMU-rapporten af 22. juni 2015 (og Kommissionens efterfølgende meddelelse af 21. oktober 2015).

Processen med simplificering er inddelt i to faser. I første fase (som nærmer sig sin afslutning), har man afsøgt konkrete muligheder, som kan gøre den tekniske *gennemførelse* af reglerne simple. I en mindre konkret anden fase skal det diskuteres, om der også er behov for ændringer af selve reglerne.

Det ventes, at formanden for den Økonomiske og Finansielle Komité (EFC) på ECOFIN 6. december 2016 vil rapportere om udmøntningen af første fase vedr. simplificering af den tekniske *gennemførelse* af reglerne. ECOFIN vil muligvis også skulle godkende en opdateret version af adfærdskodekset (Code of Conduct) for Stabilitets- og Vækstpagten, der afspejler de tiltag, man er blevet enig om på teknisk niveau. Adfærdskodekset er ikke en bindende retsakt, men en politisk aftale blandt alle EU-landene, som fastlægger retningslinjer for den praktiske gennemførelse af Stabilitets- og Vækstpagten. Derudover vil EFC-formanden evt. redegøre for den kommende anden fase i simplificeringsprocessen.

3. Formål og indhold

Fase 1 – Simplificering af den tekniske gennemførelse af reglerne

Man har på teknisk niveau drøftet tre konkrete tiltag til simplificering af *den tekniske gennemførelse* af reglerne (dvs. ikke ændringer af selve reglerne), som der ventes at kunne opnås enighed om:

1. Forenkling af indikatorerne til måling af landenes efterlevelse af de finanspolitiske regler

Stabilitets- og Vækstpagtens forebyggende del (vedr. opnåelse af landenes mellemfristede mål for struktursaldoen, MTO) hhv. korrigerende del (vedr. henstillinger ved overskridelse af 3 pct.-grænsen for underskuddet mv.) benytter i dag hver sit sæt af forskellige indikatorer til måling af strukturelle finanspolitiske forbedringer.

I den forebyggende del måles strukturelle budgetforbedringer i dag pba. struktursaldoen samt udgiftsreglen, der sætter en grænse for, hvor stor realvæksten højst bør være fra år til år i de justerede offentlige nettoudgifter².

I den korrigerende del måles strukturelle budgetforbedringer i dag pba. den almindelige struktursaldo, den justerede strukturelle saldo³ og en "bottom-up"-vurdering⁴ af effekterne af de enkelte finanspolitiske tiltag. Det er Kommissionens skøn og metoder, der ligger til grund for alle indikatorerne.

Fremover vil den forebyggende del og den korrigerende del bruge de samme indikatorer. Konkret vil bottom-up-vurderingen og måling af den justerede struktursaldo udgå af den korrigerende del. De strukturelle budgetforbedringer skal således fremover måles pba. den almindelige struktursaldo samt en udgiftsindikator som svarer til den udgiftsregel, som allerede bruges i den forebyggende del (udgiftsindikatoren benytter det samme mål for de justerede offentlige udgifter som udgiftsreglen i den forebyggende del). Det reducerer samlet set antallet af indikatorer til måling af strukturelle budgetforbedringer fra fire til to.

Konkret betyder ændringen, at henstillinger fremover som noget nyt vil indeholde en øvre grænse for den årlige vækst i de justerede⁵ offentlige nettoudgifter i henstillingsperioden, som er konsistent med henstillingens krav til forbedring af den strukturelle saldo og krav til den nominelle saldo. Målingen af nettoudgifter indebærer, at man kan have en vækst i de offentlige udgifter, der overstiger henstillingens grænse for nettoudgiftsvæksten, hvis man sikrer tilsvarende ekstra indtægter gennem diskretionære indtægtsforøgende tiltag.

2. Forbedret måling af strukturelle finanspolitiske tiltag i den forebyggende del af pagten

I Stabilitets- og Vækstpagten forebyggende del ændres der ikke på, hvilke indikatorer, der bruges til at måle landenes fremskridt mod deres mellemfristede mål for struktursaldoen (MTO), dvs. at det også fremover vil være struktursaldoen og udgiftsreglen, der benyttes. Der foretages dog en mindre justering af udgiftsreglen. Konkret vil nettoudgiftsvæksten fremover blive korrigeret mere systematisk for engangsposter, som ikke har nogen varig effekt (tidligere blev nettoudgiftsvæksten kun justeret for engangsposter på ad-hoc basis ifm. Kommissionens helhedsvurderinger af lande, der er i fare for at overskride reglerne). Dette vil generelt resultere i mere retvisende og stabile skøn for landenes budgetforbedringer målt med udgiftsreglen.

² De justerede offentlige nettoudgifter beregnes som de samlede offentlige udgifter fratrukket ledighedsrelaterede overførsler, renteudgifter, udgifter til national medfinansiering af EU-programmer samt diskretionære indtægstiltag. Den årlige vækst i disse justerede nettoudgifter må højst svare til væksten i potentielt BNP for lande, som har nået MTO. Væksten skal være lavere, hvis MTO ikke er nået og må tilsvarende være højere, hvis MTO overefterleves.

³ Den justerede strukturelle saldo svarer til den "almindelige" strukturelle saldo korrigeret for fejl i de underliggende antagelser (om fx den potentielle vækst), som blev lagt til grund for henstillingen.

⁴ I princippet en sammentælling af effekten af de enkelte finanspolitiske tiltag målt ved direkte provenuvirkninger (dvs. før tilbageløb og adfærdsvirkninger forbundet med de enkelte tiltag).

⁵ De samlede offentlige udgifter fratrukket ledighedsrelaterede overførsler, renteudgifter, udgifter til national medfinansiering af EU-programmer.

Lande, som endnu ikke efterlever deres mellemfristede mål for den strukturelle saldo (MTO), vil fortsat kunne modtage krav til strukturelle budgetforbedringer mhp. fremskridt mod MTO i de landespecifikke anbefalinger under det europæiske semester.

Der er lagt op til den ændring, at kravene til strukturelle budgetforbedringer fremover både vil blive formuleret som et krav til *ændringen i struktursaldoen* (som nu) og et ækvivalent krav til *udgiftsudviklingen*, som målt iht. udgiftsreglen (kravene til *udgiftsudviklingen* har hele tiden eksisteret, men de er ikke blevet offentliggjort i de landespecifikke anbefalinger). Det er meningen, at den nye praksis skal skabe mere fokus på udgiftsreglen.

3. Forbedret måling af outputgabet

Der foregår løbende et arbejde i EU's outputgab-arbejdsgruppe (Output Gap Working Group, OGWG) med at forbedre målingen af EU-landenes outputgab (dvs. forskellen mellem faktisk produktion og det beregnede strukturelle niveau). Outputgabet er centralt for beregningen af bl.a. struktursaldoen og dermed for målingen af landenes overholdelse af de finanspolitiske regler. Der er derfor stort fokus på metoden til opgørelse af outputgabet, også på politisk niveau.

Nogle lande mener, at den nuværende fælles metode til beregning af outputgabet giver mod-intuitive resultater. Disse lande har derfor et ønske om grundlæggende ændringer af metoden, fx diskretionære landespecifikke tilpasninger. Denne debat har også været en del af drøftelserne om simplificering af reglerne.

EU-landene er blevet enige om to konkrete tiltag. For det første justeres metoden til estimering af NAWRU ("Non-Accelerating Wage Rate of Unemployment"), som er det mål for den ledighedens strukturelle niveau, der indgår i EU's fælles outputgab-metode. Justeringen ventes at give mere stabile skøn for NAWRU og dermed for outputgabet.

For det andet indføres der et princip om **"begrænsede diskretionære vurderinger"** ("constrained judgement"). Det betyder, at den nuværende fælles outputgab-metode suppleres med en parallel statistisk "plausibilitets-test", der skal kunne udpege outputgab-resultater, der ikke er plausible, ved at sammenligne outputgabet (beregnet med den fælles metode) med en model baseret på alternative konjunkturindikatorer (såsom udviklingen i ledigheden). Hvis outputgabet fx peger på en højkonjunktur, kontrolleres det om modellen med alternative indikatorer også peger på en højkonjunktur. Kommissionen vil så have nærmere definerede muligheder for diskretionært at justere resultatet i tilfælde, hvor der er visse afvigelser mellem outputgab-metoden og den alternative metode. Der er endnu ikke fuld enighed om alle detaljerne i den alternative model (herunder tærskler for hvornår resultater ikke er plausible og hvilke konkrete indikatorer modellen skal omfatte), men det er blevet aftalt at afprøve systemet i en toårig prøveperiode, baseret på en konkret model foreslået af Kommissionen, som vil blive videreudviklet løbende i samarbejde med landene.

Fase 2 – Eventuelt behov for ændringer af selve reglerne

I anden fase af simplificerings-arbejdet skal det diskuteres, om der også er behov for ændringer af selve reglerne, dvs. Stabilitets- og Vækstpagtens forordninger (og evt. traktaten). Landene må ventes at have meget forskellige ønsker i dette spørgsmål, og det er foreløbigt uklart, hvad der konkret skal diskuteres, og i givet fald hvornår.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har kun en formel rolle i sagen, hvis der på et senere tidspunkt måtte blive fremsat egentlige lovgivningsforslag på området, hvor Europa-Parlamentet er medlovgiver.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen umiddelbare konsekvenser for dansk ret. Hvis processen fører til en større reform af reglerne, kan det dog potentielt have lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ingen direkte statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sikring af sunde og holdbare offentlige finanser i EU-landene generelt, herunder gennem troværdige fælles finanspolitiske regler, er afgørende for at understøtte vækst og beskæftigelse i EU og i Danmark.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ingen direkte erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De konkrete justeringer af den *tekniske gennemførelse* af reglerne, som man ventes at kunne blive enige om (vedr. forenkling af indikatorerne til måling landenes efterlevelse af reglerne, forbedret måling af strukturelle budgetforbedringer i de forebyggende regler og forbedring af outputgab-metoden), ses generelt af landene som skridt i den rigtige retning henimod simple og mere forudsigelige regler. Der er tale om relativt begrænsede simplificeringer med fokus på praksis for gennemførelsen af reglerne og ikke selve reglerne, men mange forskellige hensyn og nationale prioriteter vil i praksis kunne gøre det svært at nå til enighed om yderligere og mere vidtgående simplificeringer. Nogle lande ønsker en mere fundamen-

tal forenkling af selve reglerne, mens andre lande vil være skeptiske over for ændringer af reglerne, fordi det sandsynligvis vil være en meget omfattende og tung proces og indebærer risiko for lempelse af reglerne.

10. Regeringens generelle holdning

De eksisterende fælles finanspolitiske regler i EU er grundlæggende intelligente og fornuftige, og det er i dansk interesse, at både Danmark selv og andre lande lever op til dem som grundlag for lave renter, vækst og beskæftigelse og for at forebygge en ny gældskrise. Fokus bør være på at efterleve og håndhæve de regler, som i lyset af gældskrisen blev strammet i 2010-2011, og ikke på nye regelændringer.

Hvis reglerne skal kunne tage hensyn til landenes forskellige forhold og forskellige økonomiske situationer og være realistiske at gennemføre, er en vis kompleksitet i reglerne ikke til at undgå. Fra dansk side indgår man konstruktivt i drøftelserne om tiltag til simplificering af *gennemførelsen* af reglerne (fase 1). Regeringen støtter konkret de tre ventede tiltag vedr. 1. forenkling af indikatorerne til måling af landenes efterlevelse af reglerne, 2. forbedret måling af strukturelle finanspolitiske tiltag i den *forebyggende* del af pagten, samt 3. forbedring af metoden til måling af EU-landenes outputgab.

Det vurderes ikke at være i dansk interesse med en ny reform af selve reglerne. Det vil i givet fald være hovedprioriteten, at reformen er balanceret, så den ikke svækker reglerenes overordnede ambitionsniveauet for finanspolitikken i EU-landene. EU har således brug for mindre (faktiske og strukturelle) underskud, ikke større, og styrket langsigtet holdbarhed. Det vil dog være svært at opnå enighed om fundamentalt simple nye regler, som i gennemsnit er lige så stramme som i dag, og som ikke rammer landene meget forskelligt. En evt. ny reform af de finanspolitiske regler vil også derfor blive en tidskrævende og teknisk kompliceret proces på et tidspunkt, hvor opmærksomheden i EU-samarbejdet mere hensigtsmæssigt kunne rettes mod andre og mere presserende udfordringer.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om simplificering af de finanspolitiske regler har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

ØMU-rapporten fra Kommissionsformanden m.fl. af 22. juni 2015 blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 14. juli 2015. Der henvises til samlenotat om sagen oversendt til Folketingets Europaudvalg 3. juli 2015.

Kommissionens ØMU-meddelelse af 21. oktober 2015 (opfølging på ØMU-rapporten), hvor Kommissionen bl.a. overordnet præsenterede sine forslag til simplificering af de finanspolitiske regler, blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 10. november 2015. Der henvises til samlenotat om sagen oversendt til Folketingets Europaudvalg 30. oktober 2015.

Bilag: Styrkelser af de fælles finanspolitiske regler i EU

Tabel 1

Styrkelser af de fælles finanspolitiske regler i EU

	Korrigerende del	Forebyggende del
2005-reformen	<p>Princippet om "betinget efterlevelse" af henstillinger indføres. Dvs. at det bliver muligt at forlænge henstillinger for lande, som har gennemført tilstrækkelige strukturelle tiltag, men grundet ugunstig økonomisk udvikling, ikke har nået målene for den faktiske saldo.</p> <p>Krav om, at henstillinger som udgangspunkt skal indeholde strukturelle strammingskrav på ½ pct. af BNP pr. år.</p>	<p>Horisontale mellemfristede krav om en faktisk saldo "tæt på balance eller i overskud" erstattes af lantedifferentierede mellemfristede mål for den strukturelle saldo (MTO'er), mhp. at sikre konsolidering i gode tider og forebygge uforholdsmæssigt store underskud.</p> <p>Krav om, at lande, som ikke har nået deres MTO, som udgangspunkt skal sikre strukturelle stramminger på mindst ½ pct. af BNP pr. år.</p>
Six-pack (2011)	<p>Gældsreduktionsregel, som operationaliserede Traktatens princip om at den offentlige bruttogæld skal udgøre højst 60 pct. af BNP eller falde med tilfredsstillende hastighed.</p> <p>Proceduren for uforholdsmæssigt store underskud (EDP) styrkes med tidligere og mere gradvise sanktionsmuligheder overfor eurolande.</p> <p>Six-pack'en indførte samtidig i højere grad beslutningstagen ved omvendt kvalificeret flertal⁶, særligt i forbindelse med sanktioner for eurolandene.</p> <p>Udover styrkelserne af Stabilitets- og Vækstpagten, indeholdt six-pack'en et direktiv om budgetmæssige rammer, der bl.a. fastslår, at landene skal fastlægge nationale mellemfristede finanspolitiske rammer og numeriske finanspolitiske regler, ligesom direktivet indeholder retningslinjer for realistiske prognoser og pålidelig statistik.</p> <p>Six-pack'en indførte desuden en procedure for makroøkonomiske ubalancer (MIP), som styrker overvågningen af medlemslandenes økonomier på grundlag af en række indikatorer, og som giver mulighed for at tildele henstillinger til lande med uforholdsmæssigt store ubalancer, og som indeholder sanktionsmuligheder overfor <i>eurolande</i>.</p>	<p>Udgiftsreglen, der sætter en grænse for væksten i et mål for de offentlige udgifter mhp. at sikre tilpasning mod MTO, indføres.</p> <p>Tilpasningskrav henimod MTO skærpes for lande med gæld over 60 pct. af BNP og/eller store holdbarhedsudfordringer.</p> <p>En procedure for signifikante afvigelser fra MTO eller tilpasningen henimod MTO (med mulighed for tildeling af henstillinger under den forebyggende del af Pagten) indføres.</p>
Finanspagten (2013)	<p>Finanspagten er en mellemstatslig aftale med deltagelse af alle eurolande samt Bulgarien, Danmark og Rumænien⁷.</p> <p>Landene forpligtes til at indskrive en budgetbalanceregulering for den strukturelle saldo i national lovgivning. Budgetbalancereglen må højst tillade et strukturelt underskud på 0,5 pct. af BNP. Hvis gælden er betydeligt under 60 pct. af BNP, og der er lave holdbarhedsproblemer, kan grænsen dog lempes til 1,0 pct. af BNP. Grænsen må i alle tilfælde ikke være mere lempelig end landets MTO i EU-regi. Budgetbalancereglen er i Danmark forankret i budgetloven fra 2012.</p> <p><i>Eurolandene</i> forpligtes til at stemme i henhold til reglerne om omvendt kvalificeret flertal i alle led af alle EDP-sager, der vedrører eurolande.</p>	
Two-pack (2013) <i>Gælder kun eurolande</i>	<p>Two-pack'en gælder kun eurolandene.</p> <p><i>Eurolandene</i> skal indlevere budgetplaner for det kommende år. Kommissionen vurderer planerne og kan ved særlig utilstrækkelig overholdelse af Stabilitets- og Vækstpagten anmode om en revideret budgetplan.</p> <p>Mulighed for at Kommissionen direkte (udenom Rådet) kan tildele en henstilling til et <i>euroland</i> om at gennemføre yderligere budgettiltag, hvis det vurderes nødvendigt for at sikre efterlevelse af en tidligere rådshenstilling.</p> <p>Styrket overvågning af eurolande i finansielle vanskeligheder. Krav om at fremsende detaljerede redegørelser vedr. efterlevelse af de finanspolitiske og øvrige økonomiske mål, og mulighed for at Rådet kan rette en henstilling om at gennemføre nødvendige tiltag eller forberede et makroøkonomisk tilpasningsprogram.</p>	

⁶ Dvs. vedtagelse af Kommissionens forslag, medmindre et kvalificeret flertal blandt eurolandene (på nær det berørte land) er imod forslaget

⁷ Sverige, Polen og Ungarn er med i den bredere Traktat om stabilitet, samordning og styring i ØMU'en, som finanspagten er en del af, men er ikke bundet af selve finanspagten.